

Handling 2023 nr 54

Yttrande över motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att utreda ökad effekt från Göteborgs vindkraftverk

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från MP, S och V den 3 mars 2023 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Johan Zandin och Gertrud Ingelman väckta motionen anses besvarad.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) yrkade bifall till yrkande från MP, S och V den 3 mars 2023.

Axel Josefson (M) och Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att motionen skulle avstyrkas.

Vid omröstning röstade Daniel Bernmar (V), Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Blerta Hoti (S), Jenny Broman (V), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP) och ordföranden Jonas Attenius (S) för bifall till Karin Pleijels yrkande.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Jörgen Fogelklou (SD), Axel Darvik (L), Elisabet Lann (KD) och tjänstgörande ersättaren Nina Miskovsky (M) röstade för bifall till Axel Josefsons och Jörgen Fogelklous yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade med sju röster mot sex att bifalla Karin Pleijels yrkande.

Representanterna från M, L och KD antecknade som yttrande en skrivelse från den 15 februari 2023.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 20 februari 2023.

Emmyly Bönfors (C) antecknade som yttrande en skrivelse från den 13 februari 2023.

Göteborg den 8 mars 2023
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yrkande
2023-03-03

Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet

Yrkande angående motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att utreda ökad effekt från Göteborgs vindkraftverk

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen anses besvarad.

Yrkandet

För att Göteborg ska bli en klimatneutral stad så krävs stora satsningar på förnybar lokal elproduktion. Det är viktigt att staden ligger i framkant när det gäller ny och uppdaterad teknik för vindkraft, och gör vad vi kan för att bidra samt att Göteborg Energi återkommer till kommunfullmäktige i det fall det finns behov av politiska beslut i frågan. I den rödgröna budgeten finns därtill uppdrag om att ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för produktion och lagring av förnybar energi. Där ingår att undersöka och peka ut var det är mest effektivt att bygga ut vindkraft.

Yttrande
2023-02-20

Ärende nr: 1049/22

**Yttrande angående – Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V)
om att utreda ökad effekt från Göteborgs vindkraftverk**

Yttrande

Sverigedemokraterna ser gärna en variation av källor inom elproduktionen men enbart i de fall där de tillför stabilitet. En "re-powering" av Töftedalsfjällets vindkraftverkspark och vindkraftverken i Gårdsten skulle potentiellt innebära att riva fullt fungerade vindkraftverk enligt Göteborg energis remissvar. Detta för att sedan upprätta de nya verken.

Att riva verken när de bara avverkat ungefär hälften av sin livscykel ses som en direkt försämring ur ekologisk och ekonomisk synpunkt. Vi hade därmed sett att man skjuter på denna utredning fram till dess att de nuvarande vindkraftverken når slutet av sin livscykel. Detta för att på ett rättvist sätt kunna utgöra för nyttan av nya mer effektiva vindkraftverk. Att driva denna fråga nu är däremot kontraproduktivt, därmed kommer vi rösta för att avstryka motionen.

Yttrande

M, D, L, KD

2023-02-15

3.5

Yttrande angående Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att utreda ökad effekt från Göteborgs vindkraftverk

Yttrandet

Göteborg Energi AB:s omställning till förnyelsebar energi och oberoende från olja och gas är prioriterad. Många av bolagets anläggningar kommer de närmaste åren nå sin tekniska livslängd och det kommer krävas omfattande investeringar. Det är därför viktigt att resurserna går till nödvändiga investeringar och de åtgärder som ger verklig nytta.

Den föreslagna uppdraget att utreda och påbörja en uppgradering av Töftedalsfjällets vindkraftspark och vindkraftverket i Gårdsten avstyrks av Göteborg Energi AB med god motivering. Uppgradering av vindkraftsparken innebär att befintliga ej ännu uttjänta vindkraftverk behöver rivas i förtid för att ersättas med nya med kapitalförluster som följd. Motionärernas antagande om att det finns möjlighet att inom befintligt tillstånd öka effektpotentialen för vindkraftsparken är felaktig. Nytt tillstånd behövs för nya vindkraftverk och de senaste åren har majoriteten av ansökta vindkraftssatsningar stoppats. Vid vindkraftverket i Gårdsten finns byggnader och bostäder så pass nära att det bedöms som olämpligt att försöka ansöka om tillstånd för större vindkraftverk. Det är osannolikt att tillstånd ges för att bygga större vindkraftverk i tätbebyggt område på grund av buller- och skuggpåverkan.

Det är rimligare att Göteborg Energi AB fokuserar sina resurser på de planerade investeringar som ersätter anläggningar som når sin tekniska livslängd och minskar bolagets beroende av fossila bränslen. Med anledning av detta avslår vi motionen.

Yttrande

Centerpartiet

2023-02-13

Ärende 3.5

Yttrande angående Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att utreda ökad effekt från Göteborgs vindkraftverk

Yttrandet

Motionärerna föreslår att Göteborg Energi AB får i uppdrag att utreda och påbörja en ”repowering” av Töftedalsfjällets vindkraftspark och vindkraftverket i Gårdsten för att uppnå högre effektpotential.

Vi delar motionärernas ambition att öka den fossilfria energiproduktionen. Mot bakgrund av vad Göteborg Energi skriver i sitt remissvar kommer vi dock att yrka avslag på motionen i kommunfullmäktige.

Av remissvaret framgår att bolaget bedömer nyttan av en re-powering av Töftedalsfjällets vindkraftspark som begränsad, då ökad effektpotential sannolikt kräver rivning av befintliga, väl fungerande vindkraftverk. Vad gäller vindkraftverket i Gårdsten, bedömer Göteborg Energi det som olämpligt, då det har uppförts nya byggnader inom ca 200 meter från befintligt verk. Sedan tidigare finns bostäder så nära som 350 meter. Att bygga större vindkraftverk i tätbebyggt område bedöms svårframkomligt med hänsyn tagen till säkerhetsavstånd samt buller- och skuggpåverkan.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-01-19

Diarienummer 1049/22

Handläggare

Hedwig Andrén

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att utreda ökad effekt från Göteborgs vindkraftverk

Motionen

Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Göteborg Energi AB får i uppdrag att utreda och påbörja en ”repowering” av Töftedalsfjällets vindkraftspark och vindkraftverket i Gårdsten för att uppnå högre effektpotential.

I motionen beskrivs det att Göteborg Energi i dagsläget äger nio stycken vindkraftsverk i Töftedalsfjället i Dals-Eds kommun. Kraftverken har enligt Göteborg Energi AB:s Års- och hållbarhetsredovisning 2021 vardera en installerad effekt på 2,3 MW (Megawatt). Enligt tillståndet från Länsstyrelsen får Göteborg Energi uppföra nio verk på vardera 3,5 MW, vilket betyder att det finns utrymme för högre effekt. Idag är den samlade effekten på 20,7 MW, medan tillståndet är på 31,5 MW. Motionärerna vill därför undersöka möjligheterna att öka effektpotentialen i vindkraftverken och att utifrån detta påbörja ett ökat effekttuttag.

Motionärerna menar vidare att ledtiderna i att få det som krävs på plats för att öka effekten i vindkraftverken är långa, något som exempelvis Svensk Vindkraft visade i projektet ”Re-powering för resurseffektiv och hållbar vindkraft”, ett projekt som under 2019 och 2020 genomfördes med stöd av Energimyndigheten. Ett resultat av projektet är att det är relativt tidskrävande innan en utökning av effekten ur en befintlig vindkraftspark är på plats. Motionärerna anser därför att Göteborg Energi AB bör redan nu få i uppdrag att utöka effektpotentialen i vindkraftsparken.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Göteborg Energi AB. Remissinstansens sammanfattade svar framgår i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Göteborg Energi AB	Avstyrker Översänder kontorets skrivelse som eget yttrande.	Göteborg Energi kan utvärdera möjligheten till en framtida re-powering av vindkraftverken på Töftedalsfjället. Bolaget bedömer dock nyttan av en re-powering innan verken uppnått teknisk

		<p>livslängd som begränsad, då ökad effektpotential sannolikt kräver rivning av befintliga, väl fungerande vindkraftverk.</p> <p>Motionärerna anger att det inom ramen för befintligt tillstånd för verksamheten på Töftedalsfjället finns utrymme att öka effektpotentialen för vindkraftparken. Detta är felaktigt då tillståndet är ianspråktaget för befintliga vindkraftverk. Nytt tillstånd krävs för att uppföra nya vindkraftverk. Utfallet vid ny prövning är osäkert, baserat på att majoriteten av ansökta vindkraftssatsningar de senaste åren stoppats. Göteborg Energi anser den del av uppdraget som avser vindkraftverket i Gårdsten som olämpligt, då det har uppförts nya byggnader inom ca 200 meter från befintligt verk. Sedan tidigare finns bostäder så nära som 350 meter. Att bygga större vindkraftverk i tätbebyggt område bedöms svårframkomligt med hänsyn tagen till säkerhetsavstånd samt buller- och skuggpåverkan.</p>
--	--	---

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborg Energi AB uppger att lönsamheten för vindkraftinvesteringar är beroende av elpriset. Göteborg Energi AB:s vindkraftverk har fram till sista årets kraftiga elprisuppgång generellt uppvisat dålig lönsamhet. Den nu kraftigt ökade andelen vindkraftsel i kraftsystemet har de senaste åren resulterat i väldigt låga elpriser när det blåser, vilket driver ner lönsamheten för vindkraftsinvesteringar. Dock har produktionskostnaden för ny vindkraftsproduktion sjunkit över tid, vilket innebär att vindkraftsproduktion under rätt förutsättningar är konkurrenskraftig.

Förtida utbyte kan genomföras innan befintliga verk uppnått sin tekniska och ekonomiska livslängd, under förutsättning att investeringen visar på lönsamhet, med hänsyn tagen till eventuellt nedskrivningsbehov. Det ska dock noteras att befintliga verk bidrar med energi och effekt till elsystemet redan idag och att lönsamheten vid förtida "re-powering" behöver vägas mot tillkommande nytta.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborg Energi AB bedömer att klimatnyttan som kommer av förnybar elproduktion är hög. Dock måste även konsekvensen av förtida avveckling av befintliga vindkraftverk för ersättning med nya, större vindkraftverk värderas.

Bedömning ur social dimension

Vindkraftverk påverkar intill boendes närmiljö genom buller, skuggor och förändrad landskapsbild.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Göteborg Energi AB:s handlingar 2022-12-01 § 21

Handling 2022 nr 163

Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att utreda ökad effekt från Göteborgs vindkraftverk

Göteborg Energi äger i dagsläget 9 vindkraftsverk i Töftedalsfjället i Dals-Eds kommun. Kraftverken har enligt Göteborg Energis Års- och hållbarhetsredovisning 2021 vardera en installerad effekt på 2,3 MW. Enligt tillståndet från Länsstyrelsen får Göteborg Energi uppföra 9 verk på vardera 3,5 MW, vilket betyder att det finns utrymme för högre effekt. Idag är den samlade effekten på 20,7 MW, medan tillståndet är på 31,5 MW. Vi vill därför undersöka möjligheterna att öka effektpotentialen i kraftverken och att utifrån detta påbörja ett ökat effekttuttag.

Exakt vilken energimängd en ökning av den installerade effekten kan få kräver avancerade beräkningar, men mycket har hänt i prisbilden sedan 2011 och behovet av förnybar el har ökat dramatiskt. Ur klimatsynpunkt är det avgörande att öka den förnybara elens andel. En snabb elektrifiering av industriprocesser och transportsektorn är och kommer att vara mycket energikrävande.

Ledtiderna i att få det som krävs på plats för att öka effekten i vindkraftverken är långa, något som exempelvis Svensk Vindkraft visade i projektet ”Re-powering för resurseffektiv och hållbar vindkraft”¹, ett projekt som under 2019 och 2020 genomfördes med stöd av Energimyndigheten. Ett resultat av projektet är att det är relativt tidskrävande innan en utökning av effekten ur en befintlig vindkraftspark är på plats. Därför bör Göteborg Energi redan nu få i uppdrag att utöka effektpotentialen i vindkraftsparken.

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:

Göteborg Energi AB får i uppdrag att utreda och påbörja en ”repowering” av Töftedalsfjällets vindkraftspark och vindkraftverket i Gårdsten för att uppnå högre effektpotential.

Johan Zandin (V)

Gertrud Ingelman (V)

¹ [Re-powering-lathund-A4-k4.pdf](#)

STYRELSEPROTOKOLL

Bolag: Göteborg Energi AB
Protokollsnr. 2022/10
Dag: 2022-12-01 **Tid:** 13.00 – 16.55
Plats: Johan Willins Gata 3, rum Hammarkullen

Närvarande:**Ledamöter**

Jan Hallberg, ordförande
Gunnar Westerling
Ellinor Karlsson
Patrik Höstmad
Mats Rahmberg, 1:e vice ordförande
Michael Koucky, 2:e vice ordförande
Mattias J Henriksson
Johan Gente
Yvonne Staberg
Suppleanter
Eva-Lena Fransson
Anders Åkvist
Adli Abouzeedan

VD (tf)

Per-Anders Gustafsson

Ekonomidirektör

Anna-Karin Jernberg

Protokollförare

Anna Maria Dermark Dunér

Personalrepresentanter

Helena Grunditz, SACO
Ulf Berndtsson, Vision
Björn Sighed, Vision

Övriga närvarande

Malin Flysjö, p 15
Patrik Grantås, pp 15-16
Annsofie Rajgård, pp 17, 18, 20
Emil Andersson, p 17
Daniel Eklund, p 19
Torbjörn Kaliff, p 19
Christofer Åslund, p 20
Lars Edström, p 16

Frånvarande:**Frånvarande**

Cecilia Elb
Salaheldin Mohammed
Anna-Sofia Wannerskog

Diarienummer: 10-2022-1849 21 Ärende: **Yttrande över motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att utreda ökad effekt från Göteborgs Vindkraftverk, H 2022 nr 163**

Handlingarna har varit på förhand utsända och anses föredragna.

Styrelsen antecknar informationen.

Rätt utdraget i tjänsten intygar

Ann-Jeanette Pihlström

Diariernr
10-2022-1557

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Vårt datum/Our date
2022-11-14

Vår referens/Our reference
Emma Gustafsson

Ert datum/Your date
2022-09-30

Er referens/Your reference
Handling 2022 nr 163, Dnr: 1049/22

Yttrande över motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att utreda ökad effekt från Göteborgs vindkraftverk

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att Göteborg Energi AB ges i uppdrag att utreda förtida utbyte av Töftedalsfjällets vindkraftspark samt vindkraftverket i Gårdsten för att uppnå högre produktion.

Göteborg Energi anser den del av uppdraget som avser vindkraftverket i Gårdsten som olämpligt, då det har uppförts nya byggnader inom ca 200 meter från befintligt verk. Sedan tidigare finns bostäder så nära som 350 meter. Att bygga större vindkraftverk i tätbebyggt område bedöms svårframkomligt med hänsyn tagen till säkerhetsavstånd samt buller- och skuggpåverkan.

Göteborg Energi kan utvärdera möjligheten till en framtida re-powering av vindkraftverken på Töftedalsfjället med hänsyn tagen till bolagets strategiska prioriteringar och ekonomiska förutsättningar. Bolaget bedömer dock nyttan av en re-powering innan verken uppnått teknisk livslängd som begränsad, då ökad effektpotential sannolikt kräver rivning av befintliga, väl fungerande verk.

Motionärerna anger att det inom ramen för befintligt tillstånd för verksamheten på Töftedalsfjället finns utrymme att öka effektpotentialen för vindkraftparken. Detta är felaktigt då tillståndet är ianspråktaget för befintliga vindkraftverk. Nytt tillstånd krävs för att uppföra nya vindkraftverk. Utfallet vid ny prövning är osäkert, baserat på att majoriteten av ansökta vindkraftssatsningar de senaste åren stoppats.

Bakgrund

Mer elproduktion behövs såväl lokalt som nationellt för att elförsörja nya stora industrisatsningar och möjliggöra den energiomställning som pågår i samhället. För Göteborgsregionen behövs, jämte ökad elproduktion, ökad överföringsförmåga från det nationella stamnätet.

När Göteborg Energi påbörjade sin satsning på vindkraft på 1990-talet var marknaden omogen och aktörer som Göteborg Energi behövdes för att få fart på utbyggnaden. Vindkraftsproduktionen i Sverige växer mycket snabbt och uppgår nu till över 25% av Sveriges elbehov på ett år. Stora investeringar i vindkraft planeras och genomförs löpande av olika aktörer på marknaden. I dagsläget är det inte fastställt vilken roll Göteborg Energi ska bära i satsningen på att utöka elproduktionskapaciteten i SE3 och SE4. Detta är dock något bolaget avser konkretisera i närtid.

Göteborg Energi äger idag totalt 12 vindkraftverk, varav 9 stycken är belägna på Töftedalsfjället i Dals-Eds kommun. Dessa togs i drift 2011. I Göteborg äger bolaget ett vindkraftverk på Gårdstensberget som togs i drift år 2009. Vindkraftverk har en teoretisk livslängd om 20-25 år, vilket innebär att Göteborg Energis vindkraftverk har halva sin livslängd kvar.

Re-powering

Begreppet re-powering är ett samlingsnamn för ett antal olika metoder, alla med avsikt att bibehålla eller öka effektuttaget från befintliga vindkraftslägen. För att öka effektuttaget från Töftedalsfjället, med bibehållen eller ökad lönsamhet, krävs sannolikt rivning av befintliga verk och investering i nya större verk med avseende på höjd och rotordiameter. Större verk kan innebära att färre verk kan uppföras i området för att undvika att verken hamnar i lä bakom varandra. Göteborg Energi bedömer att nytt tillstånd kommer krävas då utformningen av tillståndsgiven verksamhet ändras genom en re-powering. Utfall vid prövning av tillstånd är osäkert, baserat på att ett stort antal vindkraftssatsningar de senaste åren stoppats.

Förutom tillstånd och lönsamhet behöver andra faktorer så som elnätskapacitet, arrenden, närliggande vindkraftsprojekt och överensstämmelse med kommunala planer utredas. Bedömningen är att ledtiderna för en re-powering inte är väsentligt kortare än etableringen av en helt ny vindkraftspark. Göteborg Energi bedömer att nyttan av en re-powering innan verken uppnått teknisk livslängd är begränsad, då befintliga verk i nuläget är lönsamma och fungerar väl.

Göteborg Energi anser den del av uppdraget som avser vindkraftverket i Gårdsten som olämpligt, då det har uppförts nya byggnader inom ca 200 meter från befintligt verk. Sedan tidigare finns bostäder så nära som 350 meter. Att bygga större vindkraftverk i tätbebyggt område bedöms svårframkomligt med hänsyn tagen till säkerhetsavstånd samt buller- och skuggpåverkan.

Ekonomisk dimension

Lönsamheten för vindkraftinvesteringar är beroende av elpriset. Göteborg Energis vindkraftverk har fram till sista årets kraftiga elprisuppgång generellt uppvisat dålig

lönsamhet. Den nu kraftigt ökade andelen vindkraftsel i kraftsystemet har de senaste åren resulterat i väldigt låga elpriser när det blåser, vilket driver ner lönsamheten för vindkraftsinvesteringar. Dock har produktionskostnaden för ny vindkraftsproduktion sjunkit över tid, vilket innebär att vindkraftsproduktion under rätt förutsättningar är konkurrenskraftig.

Förtida utbyte kan genomföras innan befintliga verk uppnått sin tekniska och ekonomiska livslängd, under förutsättning att investeringen visar på lönsamhet, med hänsyn tagen till eventuellt nedskrivningsbehov. Det ska dock noteras att befintliga verk bidrar med energi och effekt till elsystemet redan idag och att lönsamheten vid förtida re-powering behöver vägas mot tillkommande nytta.

Ekologisk dimension

Klimatnyttan som kommer av förnybar elproduktion är hög. Dock måste även konsekvensen av förtida avveckling av befintliga verk för ersättning med nya, större verk värderas.

Social dimension

Vindkraftverk påverkar närmiljön genom buller, skuggor och förändrad landskapsbild.

Göteborg som ovan

GÖTEBORG ENERGI AB

Per-Anders Gustafsson